

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Qua poena afficiendi sint bona Ecclesiastica inuadentes, & occupantes.
cap.xiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

urare & eniti debebunt. Atque haec Concilium Mediolanense.

Ceterum quavis supra positae rationes & modi conseruandi bona ecclesiae vtilis sint, tamen ad istam conseruationem feliciter praestandam, & diutius retinendam, non parum adiuuenti attulerit, si Episcopi, Canonici & alij omnes ecclesiastici pie, sancte & honeste vixerint, & diuina officia, propter quae ipsis data sunt beneficia, per se, & non per substitutos vicarios, reuerenter, distincte & deuote persoluerint. Deinde, si quae in hac vniuersa, quae ad vitam & honestatem clericorum pertinet, parte, variis titulis expressa conseruentur, ab omnibus, ad quos spectant, diligenter & obseruentur. Qui vero, cuiusvis etiam gradus, dignitatis, in aliqua re iis non obtemperauerint, aut salutari poenitentia, aut pecunia, aut suspensione ab ordinum munere, & beneficiorum administratione, aut ipsis etiam beneficiis, aut carcere, aut exilio, aut pluribus simul ex iis poenis, aut etiam grauibus pro modo culpae Episcopi seu Superioris sui poenitentia multentur. Qui iterum in eadem re peccauerint, poenitentia is poena pro ratione criminis ab eodem plectantur. Vbi enim disciplina obseruatur rigor, ibi religio, & fidei vigor est. Atque hoc modo non solum temeraria haec bona conseruabimus ad necessariam vitam huius sustentationem, sed etiam a terrena, caelestis & aeternae interitura, nec haereticorum rapacitati conseruanda consequemur.

a Concil. Mediolan. par. 2. tit. de negot. scilicet. a cler. fugiend.

Quae poena afficiendi sint bona ecclesiastica inuadentes & occupantes. CAP. XIII.

Quem vero clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali praesulgeat, in tantum malorum omnium radix cupit occupauerit, ut alicuius ecclesiae, seu cuiusvis religionis, vel regularis beneficii, montium pietatis, aliorumque piorum locorum iurisdictiones, bona, census, & etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quae in ministrorum, & pauperum necessitates conuertere debent, per

se, vel alios vi, vel timore incauso, seu etiam per
 a. res ecclesie. c. 2. sequē. 12.
 q. 1. c. 1. 2. 3. c.
 movemus, cum
 multis sequē.
 12. q. 2. c. quia
 2. sequent.
 16. q. 1. c. ratio.
 c. sicut. 17. q. 4.
 b. sess. 22. de
 reform. cap. 11.
 c. nulli liceat,
 c. c. quicum-
 que. c. preidia.
 c. 3. sequent. c.
 de viro. c. indi-
 gno. c. de rebus.
 ca. diaconi c.
 pluribus aliis
 sequent. 12. q. 2.
 c. omnes. c. nul-
 lus. c. 3. aliis di-
 versis sequē. 16.
 q. 7. c. statui-
 mus c. 3. seq.
 16. q. 1. c. 1. c.
 sacrilegiis, cum
 2. sequent. c. mi-
 nor. c. attenden-
 dam. c. si forte.
 cum 2. sequent.
 c. quisquis 17.
 q. 4.
 Ingens sacrile-
 gium est bona
 ecclesie in alius
 usum quā reli-
 qua sunt con-
 verti.
 d. in 6. Synod.
 Rom. c. in c.
 indigne. 12. q. 2.

positas personas clericorum, aut laicorum, seu quavis
 que arte, aut quocumque quasi colore in
 vsu conuertere, illosque vsurpare præsumpti-
 impedire, ne ab iis, ad quos iure pertinenti, per-
 tur^a; is secundum SS. concilij Tridentini decretum
 anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu iurisdictionem
 bona, res, iura, fructus, & redditus, quos occupauit
 vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex dolo
 supposita personæ peruenerint, ecclesie, eiusque
 niltratori, siue beneficiato integrè restituerit, et
 de à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit,
 si eiusdem ecclesie patronus fuerit, etiam nisi pri-
 natus vltra prædictas pœnas eo ipso priuatus
 Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & vitiosæ
 huiusmodi fabricator seu consentiens fuerit, pœ-
 nis subiaceat; necnon quibuscumque beneficia
 uatus sit, & ad quacumque alia beneficia in-
 ciatur, & à suorum ordinum executione, etiam
 integram satisfactionem, & absolutionem, in
 rij arbitrio suspendatur.

Indignè enim, vt Symmachus Papa declarauit
 altare Domini properare permittitur, qui res
 sticas audet inuadere, aut iniuste possidere, aut
 vel iniusta defensione in eis perdurare: de qua
 esse tanta prouisio, vt vindictam admonitionis
 & res vsurpatis iniuste qui abstulit, aut iniuste
 qui retinet; æquitate patrocinante, legibus re-
 Quod si neglexerit, & necessitas compulerit, de
 prædonè sacerdotalis dilictio maturata peccato
 de enim iniquum, & ingens sacrilegium est,
 cumque vel pro remedio peccatorum, vel pro
 requie animarū suarum vnusquisque venerabilibus
 contulerit, aut certè reliquerit; ab his, quibus
 seruari conuenit, id est, Christianis, & Deum
 bus hominibus, in aliud transferri, vel conuer-
 tatur, Propterea qui hæc nō prouiderit, & aliter
 scriptum est prædia ecclesie tradita tenerit, vel
 rit, aut possederit, nisi se citò correxerit, quo
 animas percussit anathemate feriatur, sitque

et donanti, vel possidenti anathema, & instituitur poena
 concubernium assiduum; nec aliquo se ante tribunal
 Christi obstaculo munit, qui religiosis animabus ad
 victitiam pauperum derelicta contra fas sine aliqua
 pietatis consideratione dispergit. Vnde & in canoni-
 cis in Gangrensi concilio Apostolica auctoritate con-
 tinet, defructuum oblationibus, quae ministris ecclesiae
 dantur, & de his, quae in usus pauperum conferuntur
 scriptum habetur: Si quis oblationes ecclesiae accipere,
 voluerit, praeter Episcopi conscientiam, vel
 eius huiusmodi sunt officia commissa, nec cum
 eorum voluerit agere consilio, anathema sit. Similiter &
 hoc, quod Symmachus Papa, ad omnium ecclesiarum
 curam vestra, caeterorumque exhortatione, & iudi-
 catione peruenire, & ab omnibus firmiter teneri
 debet, Episcoporum esse ecclesiae non dubitantur) si
 eorum facultatibus simili fuerit crudelitate grassa-
 tur, peruersores rerum memoratarum, praedicta ca-
 uter distinctione feriantur; ut qui moribus pro-
 priis, ac nulla conscientiae castigatione corriguntur,
 ecclesiae & canonicae vindictae perfruantur.

*a Concil. Gan-
 gren. cap. 7.*

*b c. in canoni-
 bus. 16. q. 1.
 c. in d. 6. Syn.
 Rom. & in a.
 similiter 16. q. 1.
 Res Episcoporum
 non dubitantur
 esse ecclesiae.*

*Hac in Belgio
 diuersis in locis
 facta esse ipsius
 incolis notum est.*

*Sed medicina
 paratur cum ma-
 la per longas in-
 ualuerit morate.*

Generaliter vero quicumque res ecclesiae confisca-
 rit, aut competere, vel peruadere periculosa sua in-
 teruentione praesumpserit, similiter & hi, qui res ec-
 clesiae, ueluti, vel largitione Principum, vel quorun-
 dam potentium, aut quadam inuasionem, aut tyran-
 nicorum potestate retinuerint, & filiis, vel haeredibus suis
 iniquis quidam iam factum audiimus) quasi haere-
 tici relinquerint; nisi cito res Dei, admoniti a Pon-
 tifice, agnita veritate reddiderint, perpetuo ana-
 themate feriuntur. Iniquum enim esse censemus, ut
 ecclesiae custodes chartarum, quam defensores rerum
 memoratarum, ut praecipuum est, iudicemur. Sanan-
 dum est ergo hoc celerius, ne longius execrandus
 morbus inserpat, & praecidendum id est,
 velut puro, sanoque nimium corpori vulnus
 mouet; ne cum tardius abstergitur, in ipsis pec-
 catoribus huius mali non haurienda sentina
 videtur. Sed etiam abscindenda sunt vulnera,

XX ij quae

quæ fomenta non sentiunt. Similiter & illi eorum debet fieri ab Ecclesia, qui sacerdotali admonitione corriguntur, dicente Domino: *Auferite malum orbibus.* Vniuersa Synodus surgens acclamauit: *Vicinia* rogamus, ista seruentur precamur, vt in perpetuum neant, & vestra auctoritate firmentur: Exaudi Christus Symmacho Papæ vita sit ^b.

Decretis etiam Anacleti^c, & Stephani^d Pontificum martyrum, qui Christi pecunias, & ecclesiæ auctoritatem, & rapit, vt homicida in conspectu iudicis deputatur. Ex sententiis verò Pij^e, & Eusebij^f Pontificum martyrum prædia diuinis vsibus tradita, ecclesiæ oblationes, & quod Deo consecratum est, si quibus manibus vsibus applicauerit, sibi vsurpauerit, rapit, vel consenserit facientibus, vt sacrilegum diuinitus damnatum in quadruplum restituat, & canonice puniatur. D. verò Gregorius inuasores rerum ecclesiasticarum, secundum seculi leges, propter violatam reuerentiam, & præsumptionem, & sacrilegium, tanquam nequissimos prædones, & membra diaboli, atque hereticos nequam puniri voluit.

Nicolaus verò Papa primus hanc poenitentiam iniungendam præscripsit ^h; nimirum, vt vno anno intra ecclesiam Dei consistant: secundo verò anno intra ecclesiam sine communionem maneat: tertio vero anno ecclesiam Dei ingrediantur, & inter audientes assent, sine oblatione; non manducantes carnes, neque bibentes vinum, præter Natiuitatis, & resurrectionis dominicæ dies. Quarto præterea anno (si hinc inde tribus annis eorum fructuosus fuerit pariter labor) communioni fidelium restituantur, totaque poenitentis intentione spondentes talia se vltius nunquam futuros, corpus & sanguinem Domini suscipere mereantur; & vsque ad septimum annum tribus mensibus mada diebus sine vsu carniū, & vini potatione continentur poenitentes.

A quibus autē, & quomodo ecclesiæ, quæ hereticorum calamitosissimo, & deploratissimo tempore perierunt, spoliata, & destructa fuerunt, restitui, reparari, & refici debeant, pulcherrimè, & doctissimè per Gregorium

b in d. 6. Syn. Rom. & in d. c. in canonibus. §. generaliter. 16. q. 1. c. epist. 1. c. 1. et c. qui abstulerunt. 12. q. 2. d. vi referi Gratia, in inscriptione cap. qui Christi. 12. q. 2. c. epist. 2. & c. prædia. 12. q. 2. f. epist. 1. & c. in legibus. 12. q. 2. g. epist. 33. li. 4. & c. cum deo & simum, et sequen. 1. q. 1. Inuasoribus rerum ecclesiasticarum que poenitentia sit iniungenda h in c. de viro. 12. q. 2.

clarissimus Iuriscōsultus Petrus Peckius in libro suo de sacrosanctis & catholicis Christi ecclesiis reparandis, & reficiendis anno 1573. edito, ad cuius diligentem lectionem omnes hortor; in quo inter alia tradit; quod ecclesia habeat tacitam hypothecam in bonis eius, qui eam laesit, destruxit, vel spoliavit, pro restitutione rerum ablatarum, damnoque illato^a: quicumque etiam aliorum & bonorū postea possessores fiāt; adeo ut etiā si remissio, seu abolitio delicti à Principe impetretur, iuramentum quāsitū, & hypothecae ecclesiae nullum inde praesudicium generetur^b. Deinde quod magistratus, qui directionem ecclesiarum non impediuit, dum potius ad reparationem, & restitutionem eiusdem tenetur^c: Quia negligere, cum quis potest perturbare pariter, nihil aliud est, quam favere: nec caret scrupulo societatis occultae, qui manifesto facinori desinit occurrere^d. De hac quoque reparatione, & restauratione nonnulli in alio nostro tractatu; De malorum horum temporum causis, & remediis, deque diuinis officiis libere peragendis, diximus^e.

Rebus de causis, & quomodo interdum res ecclesiae alienari possint. C. P. XV.

¶ Eo Papa vniuersis Episcopis per Siciliam constitutus legem super alienatione rerum ecclesiae praescribens^f: Sine exceptione, inquit, decernimus, ne quis Episcopus de rebus ecclesiae suae quicquam donare, vel commutare, vel vendere audeat, nisi forte aliquid horum faciat, ut meliora prospiciat, & cum totius cleri tractatu, atque consensu id eligat, quod non sit dubium profuturum ecclesiae. Episcopus rebus ecclesiae tanquam commendatis, non tanquam propriis utatur. Irrita enim Episcoporum venditio, & commutatio ecclesiae erit absque omnium * conuientia, & subscriptione clericorum domus urbium, vel castrorū, quae ecclesiae plus incommodi, quam utilitatis afferunt, nec rectoribus ecclesiarum vendere, vel commutare. Ex qua epistola vim legis habente, & pro iure seruanda^g, constat: res ecclesiae regulariter, & generatim alienari non posse, sicut supra demonstratum est;

X x iij est;

a cap. 4. alleg. Salic. Bald. & alios DD ad l. furii. C. di furio. & c. parochiarum. de sepult.
b cap. 6. alleg. Bald. ad l. ex facti ff. de vulg. et pupill. substi. Bart. et Iason. ad l. galus. ff. de postlim. n. Egid. Bellam. rade. decis. 743.
c cap. 7. alleg. Rebuff. in praesat. ad l. unica. de sent. quae pro eo quod int. d. c. negligere. 2. q. 7.
d lib. 5. cap. 5. 6. & 7.
e in c. sine exceptione. 12. q. 2.

* forte legendū conuientia. g arg. l. 1. de constit. Princ. l. item veniunt ff. de peti. her. §. sed & quod. institui. de iur. natu. Alexan. consil. 97. lib. 3o.